

Ministerstvo životního prostředí

Národní program Životní prostředí

(účinný od 12. 12. 2024)

Obsah

Obsahové zaměření programu	3
1. Prioritní oblast: Voda.....	5
2. Prioritní oblast: Ovzduší.....	12
3. Prioritní oblast: Odpady, staré zátěže, environmentální rizika.....	14
4. Prioritní oblast: Příroda a krajina	19
5. Prioritní oblast: Životní prostředí ve městech a obcích	22
6. Prioritní oblast: Environmentální prevence	26
7. Prioritní oblast: Inovativní a demonstrační projekty	31
8. Prioritní oblast: Energetické úspory	33
9. Prioritní oblast: Příprava projektů	35
10. Prioritní oblast: Monitoring životního prostředí a ekologických procesů..	37
Přehled zkratk.....	38
Přehled právních předpisů a koncepčních a strategických dokumentů – východiska	40

Obsahové zaměření programu

Východiska a cíle

Obecným cílem Národního programu Životní prostředí (NPŽP) je dlouhodobě účinná ochrana životního prostředí v České republice, podpora efektivního a šetrného využívání přírodních zdrojů, náprava negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí, zmírňování a přizpůsobení se dopadům změny klimatu a účinná prevence prostřednictvím environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty obyvatel České republiky.

Specifickým cílem NPŽP je pak podpora projektů a aktivit ve prospěch životního prostředí realizovaných v České republice, které jsou navrženy jako komplementární vzhledem k jiným dotačním titulům, a to především Operačnímu programu Životní prostředí, programu Nová zelená úsporám a programům administrovaným přímo Ministerstvem životního prostředí. Konkrétním cílem je dosahování měřitelného zlepšení v jednotlivých prioritních oblastech a podoblastech. Na jasnou měřitelnost a vyhodnotitelnost je kladen důraz, kde není k dispozici relativně jednoduché fyzikální ověření nebo výpočet, bude zhodnocena kvalita projektu, případně série předchozích a následných testování zaměřených na cílovou skupinu uživatelů nebo osob, na něž má projekt dopad.

Obsahové zaměření dokumentu vychází z aktuálních priorit koncepčních a strategických dokumentů Ministerstva životního prostředí, zejména Státní politiky životního prostředí 2012–2020 a nové Státní politiky životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050, která byla schválena vládou ČR dne 11. 1. 2021.

NPŽP nahrazuje dosavadní programy SFŽP ČR vyhlášené prostřednictvím příloh směrnice č. 6/2010, o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Struktura NPŽP vychází vstříc několika potřebám:

- 1) Možnosti porovnání s nejvýznamnějším zdrojem financování projektů v oblasti životního prostředí – Operačním programem Životní prostředí.
- 2) Možnosti najít jasného gestora v rámci MŽP pro jednotlivé oblasti.
- 3) Možnosti logicky provázat a společně zastřešit věcně příbuzné cíle. Toto platí především pro prioritní oblast 5, která se zabývá sice heterogenními, ale vzájemně velmi provázanými problematikami ochrany životního prostředí v obcích, kde je výhodný integrální přístup. Dále to platí pro prioritní oblast 6, která se zabývá převážně – osvětou, vzděláváním, participací, dobrovolnými nástroji atp.
- 4) Možnosti vyhnout se věcným duplicitám v návrzích realizovaných opatření.
- 5) Možnosti nalezení měřitelných indikátorů, které korespondují s cíli státní politiky.

Navrhovaná opatření

U jednotlivých prioritních podoblastí jsou navrženy podporované aktivity. Nejde o vyčerpávající výčet, jsou možné i další aktivity, které budou přispívat k naplnění cíle a budou měřitelné uvedenými indikátory. Navrhované aktivity byly identifikovány na základě potřeb stanovených ve strategických dokumentech (především SPŽP) a na základě

potřeb identifikovaných odbory MŽP, které jsou za jednotlivé prioritní oblasti odpovědný a jsou jejich odbornými garanty.

Financování

NPŽP je financován z prostředků SFŽP ČR. Většina podporovaných aktivit je financována z příjmů SFŽP ČR, které pocházejí ze zákonných poplatků, odvodů a pokut. V roce 2021 byl NPŽP rozšířen o podporované aktivity financované z dotace poskytnuté SFŽP ČR z Národního plánu obnovy (NPO) – konkrétně se jedná o tyto podporované aktivity: 1.5.E, 1.8.A, 1.9.A, 3.4.A, 3.4.B, 3.4.C, 5.2.D, 6.1.I, 6.1.J, 8.1.A, 9.3.A a 9.3.B.

Aktualizace NPŽP

V souvislosti s NPŽP je pravidelně připravován výhledový plán výzev NPŽP, který je zcela komplementární s OPŽP a dalšími programy jako je Nová zelená úsporám, Modernizační fond, NPO a Fond pro spravedlivou transformaci. MŽP na základě informace od SFŽP ČR stanoví alokaci na NPŽP v daném roce. Prostředky budou rozděleny na základě priorit MŽP a statutu SFŽP ČR. Tento NPŽP obsahuje návrhy podporovaných aktivit a na něj navazuje příslušná rámcová alokace rozdělená dle prioritních oblastí a podoblastí a i harmonogram příslušných výzev. NPŽP se bude každoročně upřesňovat a aktualizovat.

1. Prioritní oblast: Voda

Základní prioritou v této oblasti je zabránit zhoršování stavu vodních útvarů, a to jak podzemních, tak povrchových vod. Ke zlepšení současného stavu lze přispět omezením znečištění z bodových zdrojů či likvidací starých ekologických zátěží.

Významným rizikem současné krajiny je její snížená retenční schopnost, která má vliv na vznik a průběh povodní. Evropská legislativa se zaměřuje na podporu udržitelného užívání vod a přispívá ke zmírnění následků těchto přírodních jevů.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšení kvality povrchových i podzemních vod a reakce na negativní jevy a dopady změny klimatu (povodně, sucho, nedostatek vody).
- Zvýšení zásob vody a jejich kvality a zvýšení efektivity využívání vodních zásob.

Podoblast 1: Snížení množství vypouštěného znečištění povrchových vod (kofinancování OPŽP 2014–2020)	
Cíle:	Cílem podoblasti je posílení vlastních zdrojů na realizaci projektů podpořených v rámci OPŽP 2014–2020, prioritní osy 1, specifického cíle 1.1.
Příklady indikátorů:	Budou sledovány indikátory definované příslušnou výzvou v rámci OPŽP 2014–2020.
Podporované aktivity:	1.1.A – Výstavba kanalizace za předpokladu existence vyhovující čistírny odpadních vod v aglomeraci, výstavba oddílné kanalizace za předpokladu související výstavby, modernizace a intenzifikaci čistírny odpadních vod včetně decentralizovaných řešení likvidace odpadních vod (domácí čistírny odpadních vod nejsou podporovány); 1.1.B – Výstavba, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod.

Podoblast 2: Zajištění dodávek pitné vody v odpovídající velikosti a množství (kofinancování OPŽP 2014–2020)	
Cíle:	Cílem podoblasti je posílení vlastních zdrojů na realizaci projektů podpořených v rámci OPŽP 2014–2020, prioritní osy 1, specifického cíle 1.2.
Příklady indikátorů:	Budou sledovány indikátory definované příslušnou výzvou v rámci OPŽP 2014–2020.
Podporované aktivity:	1.2.A – Výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody včetně výstavby a modernizace systémů (technické opatření) pro ochranu zdrojů pitné vody v jejich bezprostřední blízkosti, sloužící veřejné potřebě; 1.2.B – Výstavba a dostavba přivaděčů a rozvodových sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě.

Podoblast 3: Čistota povrchových i podzemních vod	
Cíle:	Cílem je zlepšení kvality povrchových i podzemních vod.
Příklady indikátorů:	Nepotřebné vrty: <i>Počet zlikvidovaných mělkých vrtů do 30 m hloubky (ks)</i> <i>Počet zlikvidovaných hlubokých vrtů nad 30 m hloubky (ks)</i> DČOV: <i>Počet zrealizovaných DČOV (ks)</i> <i>Celková kapacita nově realizovaných DČOV (počet EO)</i> <i>Celkový počet EO napojených na DČOV, nebo systém DČOV v dané lokalitě</i> <i>Hmotnost využitého kalu (t sušiny/rok)</i> Kanalizace: <i>Délka vybudované kanalizace (m)</i> <i>Celkový počet EO napojených na nově vybudovanou kanalizaci</i> ČOV mimo DČOV: <i>Nová kapacita ČOV (m³/den)</i> <i>Nová kapacita ČOV (počet EO)</i> <i>Hmotnost využitého kalu (t sušiny/rok)</i>
Podporované aktivity:	1.3.A – Likvidace nepotřebných vrtů 1.3.B – Výstavba domovních čistíren odpadních vod s kapacitou max. 50 EO (DČOV) 1.3.C – Kanalizace 1.3.D – Výstavba, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod (domácí čistírny odpadních vod nejsou podporovány) 1.3.E – Zjišťování stavu vod pro potřeby hydrologické bilance

Podoblast 4: Preventivní protipovodňová opatření	
Cíle:	Cílem je předcházet povodňovým škodám pomocí environmentálně citlivých opatření včetně umožnění budování bezpečnostních přelivů u malých vodních nádrží s přihlédnutím k zájmům ochrany přírody.
Příklady indikátorů:	<i>Retenční objem (zvýšení retenčního objemu) (m³)</i> <i>Počet nově ochráněných obyvatel před nebezpečím (počet obyvatel)</i> <i>Počet bezpečnostních přelivů (ks)</i>

	<i>Celkový převedený průtok (m³/s)</i>
Podporované aktivity:	1.4.A – Environmentálně citlivá obnova a údržba vodních ploch a toků Pozn.: Podpora je určena fyzickým osobám. Nebude podporováno odbahnění se zdůvodněním povodňového efektu a rutinní údržba rybníků¹. 1.4.B – Projektová příprava pro projekty zaměřené na realizaci přírodě blízkých protipovodňových opatření

Podoblast 5: Udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích	
Cíle:	Obecným cílem je zvýšit efektivitu hospodaření s vodami a ochranu ŽP z hlediska vodního hospodářství obce, areálu či budovy. Cílem je zajistit efektivní hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu, snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů, vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod a zvýšit využití vyčištěných odpadních vod jako vody užitkové a kalu vznikajícího při čištění odpadních vod jako zdroje pro produkci hnojiv přírodního charakteru a přípravků zušlechťujících půdu (zejména kompost), nebo k jeho odvodnění, nebo případnému zahuštění, s následným energetickým využitím na vhodné kalové koncovce v blízké lokalitě. Při realizaci těchto opatření se rovněž předpokládá využití poznatků z Prioritní oblasti 7. Inovativní a demonstrační projekty.
Příklady indikátorů:	Využívání srážkových vod na území obce: <i>Výměra zpevněných ploch svedených do akumulčních nádrží (m²) s předsazeným, nebo následným systémem dočištění zachycených srážkových vod od látek ropného charakteru a dále pak zpevněných ploch, kde standardně nemůže dojít ke kontaminaci srážkových vod látkami ropného charakteru.</i> <i>Objem vybudovaných akumulčních nádrží (m³) s předsazeným, nebo následným systémem dočištění zachycených srážkových vod od látek ropného charakteru, nebo tam, kde standardně nemůže dojít ke kontaminaci srážkových vod látkami ropného charakteru.</i> <i>Pozn.: Nádrže by mohly sloužit i na akumulaci vyčištěné odpadní vody požadované kvality pro její další využití. Nutná je přítomnost provozního řádu, kde bude zmíněno, jak bude nakládáno s případně zasolenými vodami v zimním období.</i> <i>Objem znovuvyužitelných srážkových vod celkem (m³/rok) a na obyvatele (m³/rok/obyvatel)</i> <i>Plocha vyměněných nepropustných povrchů (ha)</i>

¹ Běžná údržba hrází, pravidelné odbahnňování, pokud nebude na akci zájem buď ochrany přírody, nebo jiný (dílo má výraznou roli i jinou než hospodářsky produkční).

	<i>Akumulační kapacita střech budov s akumulační schopností (m³)</i> Využívání vyčištěných odpadních vod na území obce: <i>Počet ČOV splňujících požadavky na kvalitu znovuvyužitelné vyčištěné vody (s rozlišením počtu DČOV) (ks)</i> <i>Počet EO napojených na ČOV (DČOV včetně) splňujících požadavky na kvalitu znovuvyužitelné vyčištěné vody</i> <i>Objem znovuvyužitelných vyčištěných odpadních vod celkem (m³/rok) a na obyvatele (m³/rok/obyvatel)</i> <i>Úspora množství odebírané vody z vodovodního řadu, podzemních a povrchových zdrojů vody v dané lokalitě celkem (m³/rok) a na obyvatele (m³/rok/obyvatel)</i> <i>Snížení množství odváděných odpadních vod v obci celkem (m³/rok) a na obyvatele (m³/rok/obyvatel)</i> <i>Objem vybudovaných akumulačních nádrží (m³) na vyčištěné odpadní vody požadované kvality k jejímu dalšímu využití</i> <i>Hmotnost využitého, případně využitelného kalu v obci celkem (t sušiny/rok) a na obyvatele (kg sušiny/rok/obyvatel)</i>
Podporované aktivity:	1.5.A – Akumulace a využití srážkových vod u obytných domů a jiných typů budov. 1.5.B – Akumulace a využití odpadních vod vyčištěných na požadovanou kvalitu na území obce nebo u obytných domů a jiných typů budov na území obce se nacházejících 1.5.C – Akumulace a zpracování kalů vznikajícího při čištění odpadních vod k jeho dalšímu využití 1.5.D – Projektová příprava pro projekty zaměřené na hospodaření se srážkovou vodou 1.5.E – Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu obcí (financováno z NPO) <i>Pozn. k výše uvedeným bodům 1.5.A–E: Cílem je podpořit komplexní, inovativní a udržitelné projekty, které posouvají konvenční způsoby hospodaření s vodami v sídelních útvarech směrem k vyšší ochraně ŽP. Podporovány tak budou zejména decentrální a semi-centrální řešení, která mají příznivé dopady na blízké ekosystémy, mikroklima, úrodnost půd a na zlepšení vodních poměrů v oblasti. Podporovány budou aktivity zajišťující hospodaření se srážkovými vodami, při kterých dojde k realizaci opatření ke zpomalení odtoku, pro vsak, retenci a akumulaci srážkové vody včetně jejího dalšího využití, k výměně povrchů či k realizaci zelených střech. K dalším podporovaným opatřením patří zejména systémy, jež umožní dlouhodobě, resp. trvale, dosahovat takové kvality vyčištěných odpadních vod a srážkových vod, které umožní jejich znovuvyužití a které budou následně využívány při rozvodech užitkové vody např. do toalet v dané lokalitě, do výrobních technologií, do servisních středisek technologií a techniky, dále pak její využití na závlaky zahrad, v případě většího objemu těchto</i>

	vod v zemědělství (zavlažování plodin, pitná voda pro živočišné farmy, chovné rybníky a rybí farmy), pro dekorativní účely ve veřejných prostorách (vodní nádrže, fontány, umělé drobné vodní toky ve veřejných parcích, při výrobě umělého sněhu, ledu v lyžařských a jiných sportovních střediscích apod.). Zásak vyčištěných odpadních vod komunálního charakteru na požadovanou kvalitu do podloží, aplikace hnojiv a přírodních přípravků zušlechťujících půdu obsahujících zapracovaný kal z čištění odpadních vod požadované kvality do půdy bez následného ovlivnění kvality podzemních a povrchových vod, případně pak akumulace, zahuštění a odvodnění těchto kalů a jejich následný transport na vhodnou kalovou koncovku s jeho energetickým způsobem využití jsou rovněž ekologickým přínosem. Zdůrazňujeme, že přímá aplikace kalů z technologií čištění odpadních vod, exkrementů, produktů technologií typu DESAR do půdy apod., respektive obecně jakákoli aplikace výše zmíněných hnojiv, kalů, exkrementů apod. do povrchových nebo podzemních vod, nemá ekologický přínos, naopak životní prostředí může výrazným způsobem poškodit. Pozn. k 1.5.E: Podporovaná aktivita 1.5.E odpovídá aktivitě 2.9.2 Hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu v rámci komponenty NPO 2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem

Podoblast 6: Zdroje vody a zlepšení dodávek pitné vody	
Cíle:	Cílem je zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství
Příklady indikátorů:	<i>Počet upravených zdrojů vody, u kterých došlo k regeneraci či zkapacitnění (ks)</i> <i>Počet nově vybudovaných zdrojů vody (ks)</i> <i>Počet nově nalezených záložních zdrojů vody (ks)</i> <i>Množství nově dodávané pitné vody (nové zdroje, zkapacitnění stávajících zdrojů) (m³/rok)</i> <i>Počet obyvatel se zlepšeným přístupem k pitné vodě (kvantita, kvalita) (počet obyvatel)</i> <i>Délka nových/zkapacitněných/rekonstruovaných přivaděčů (km)</i> <i>Délka vodovodní sítě (km)</i> <i>Počet nově vybudovaných úpraven pitné vody (ks)</i> <i>Počet trvale žijících obyvatel se zlepšeným přístupem k pitné vodě (počet obyvatel)</i>
Podporované aktivity:	1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody 1.6.B – Přivaděče a rozvodné sítě pitné vody včetně souvisejících objektů a zdrojů, úpravní vody

Podoblast 7: Operativní zabezpečení dodávek pitné vody	
Cíle:	Cílem je zlepšení a optimalizace hospodaření s pitnou vodou při zvládnání sucha a stavu nedostatku vody prostřednictvím zpracování Plánů pro zvládnání sucha pro rozhodování komisí pro zvládnání sucha a stavu nedostatku vody (dále jen „Plán pro sucho“).
Příklady indikátorů:	<i>Počet zpracovaných Plánů pro sucho (ks)</i>
Podporované aktivity:	1.7.A - Zpracování krajských plánů pro zvládnání sucha a stavu nedostatku vody

Podoblast 8: Zajistění povodňové ochrany intravilánu	
Cíle:	Cílem je realizace protipovodňových opatření s širokým využitím přírodě blízkých prvků v urbanizovaném území.
Příklady indikátorů:	<i>Retenční objem (zvýšení retenčního objemu) (m³)</i> <i>Počet nově ochráněných obyvatel před povodňovým nebezpečím (počet obyvatel)</i> <i>Délka vodních toků s realizovanou povodňovou ochranou (km)</i>
Podporované aktivity:	1.8.A – Realizace protipovodňových opatření s širokým využitím přírodě blízkých prvků v urbanizovaném území (financováno z NPO) <i>Pozn. k 1.8.A:</i> Podporovaná aktivita spočívá především v opatřeních podporujících přirozený tlumivý rozliv povodní v nivách, zvýšení členitosti a zlepšení morfologie koryta vodních toků na některých místech s tvorbou mokřin a tůní, zvýšení kapacity koryta složeným profilem, vložení stěhovavé, tj. meandrující kynety pro běžné průtoky, v úpravách nevhodného opevnění a v uvolňování území ohrožených povodněmi – zakládání povodňových parků, v obnově, výstavbě a rekonstrukci suchých nádrží, retenčních nádrží, poldrů; doplňkově jako součást komplexních projektů je možno realizovat též protipovodňové hráze. Podporovaná aktivita 1.8.A odpovídá aktivitě 2.9.1 Zajistit ochranu proti suchu a přírodě blízkou povodňovou ochranu intravilánu města Brna v rámci komponenty NPO 2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem.

Podoblast 9: Zadržování vody v krajině a v městských oblastech	
Cíle:	Cílem je zlepšení ochrany před suchem a povodněmi prostřednictvím efektivnějšího zadržování vody v krajině a zlepšení ekologického a morfologického stavu vodních toků a niv.
Příklady indikátorů:	<i>Délka revitalizovaného toku (km)</i> <i>Počet zprůchodněných migračních překážek (ks)</i> <i>Plocha revitalizovaného toku a nivy (ha)</i>

	<i>Plocha vytvořených/obnovených mokřadů a tůní (ha)</i> <i>Plocha vytvořených/obnovených malých vodních nádrží při Hn (ha)</i> <i>Délka realizace přírodě blízkých opatření a opatření podporujících přirozený tlumivý rozliv povodní v nivách (km)</i> <i>Plocha realizace přírodě blízkých opatření a opatření podporujících přirozený tlumivý rozliv povodní v nivách (ha)</i> <i>Retenční objem vytvořených/obnovených ochranných nádrží při Hmax (m³)</i> <i>Plocha vytvořených/obnovených ochranných nádrží při Hmax (ha)</i>
Podporované aktivity:	1.9.A - Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu (financováno z NPO) Podporovaná aktivita 1.9.A odpovídá aktivitě 2.9.4 Adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů na změnu klimatu v rámci komponenty NPO 2.9 Podpora biodiverzity a boj se suchem.

2. Prioritní oblast: Ovzduší

Základní prioritou v této oblasti je zlepšení kvality ovzduší tam, kde jsou překračovány imisní limity a udržení kvality ovzduší tam, kde je kvalita dobrá. Ke zlepšení současného stavu lze přispět omezením znečištění ze stacionárních zdrojů včetně eliminace zápachu, který je častým předmětem stížností občanů.

Program bude rovněž napomáhat k snazšímu, efektivnějšímu a bezproblémovému řešení cílů v oblasti látek poškozujících ozonovou vrstvu Země a fluorovaných skleníkových plynů a předcházení emisí těchto látek včetně přijetí opatření na podporu jejich znovuzískávání a zneškodňování.

Cílem prioritní oblasti je:

- Omezení negativních dopadů znečištění ovzduší na lidské zdraví a ekosystémy cestou snížení emisí a dalších opatření, např. realizací opatření uvedených v programech zlepšování kvality ovzduší.
- Sběr a zneškodnění látek poškozujících ozonovou vrstvu Země a fluorovaných skleníkových plynů.

Podoblast 1: Emise ze stacionárních zdrojů	
Cíle:	Cílem je snížení emisí ze stacionárních zdrojů.
Příklady indikátorů:	<i>Rozdíl v množství emisí znečišťujících látek² (kg)³</i> <i>Počet rekonstruovaných/nahrazených stacionárních zdrojů znečišťování či technologií (ks)</i> <i>Počet projektů uskutečněných ke snížení či eliminaci zápachu (ks)</i> <i>Počet lidí obtěžovaných zápachem (počet)</i>
Podporované aktivity:	2.1.A – Náhrada a rekonstrukce stávajících stacionárních zdrojů znečišťování, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu 2.1.B – Pořízení technologií a změny technologických postupů vedoucích ke snížení emisí znečišťujících látek, včetně projektů na snížení či eliminaci zápachu

Podoblast 2: Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému	
Cíle:	Podpora znovuzískání a bezplatný sběr látek, které poškozují ozonovou vrstvu Země, a fluorovaných skleníkových plynů ze zařízení, která jsou na konci životnosti (vyřazených zařízení) a jejich následné bezplatné zneškodnění.

² Jedná se o jiné znečišťující látky než: tuhé částice PM₁₀, PM_{2,5}, VOC NO_x, SO₂, NH₃ a prekurzory VOC. Důvodem je komplementarita s OPŽP. Jde například o látky způsobující zápach, těžké kovy (například rtuť) a POPs.

³ Výše plnění indikátoru se určí v souladu se zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění.

	Podpora užití látek s nulovým potenciálem poškozování ozonové vrstvy a co nejmenším potenciálem globálního oteplování Země.
Příklady indikátorů:	<i>Množství získaných/sebraných látek (t)</i> <i>Množství zneškodněných látek (t)</i> <i>Počet vybavených sběrných míst (počet)</i>
Podporované aktivity:	2.2.A – Znovuzískání, sběr látek poškozujících ozonovou vrstvu Země a fluorovaných skleníkových plynů (sběrná místa a jejich vybavení, systémy sběru) 2.2.B – Následné zneškodnění látek poškozujících ozonovou vrstvu Země a fluorovaných skleníkových plynů (navazující na aktivitu 2.2.A) 2.2.C – Podpora užití látek s nulovým potenciálem poškozování ozonové vrstvy a co nejmenším potenciálem globálního oteplování Země

Podoblast 3: Opatření vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší	
Cíle:	Zlepšení kvality ovzduší.
Příklady indikátorů:	<i>Plocha území ČR s překročeným imisním limitem v bodech 1 a 3 přílohy 1 zákona o ochraně ovzduší (%)</i> <i>Počet zpracovaných místních akčních plánů ke zlepšení kvality ovzduší (ks)</i>
Podporované aktivity:	2.3.A – Podpora opatření vyplývajících ze schválených programů zlepšování kvality ovzduší

3. Prioritní oblast: Odpady, staré zátěže, environmentální rizika

Oblast Odpady, staré zátěže a environmentální rizika se zaměřuje na prevenci vzniku odpadů, zvýšení materiálového využití odpadů, odstraňování a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí⁴. Prevence vzniku odpadů a zlepšení materiálového využití odpadů patří mezi nejvyšší úroveň hierarchie nakládání s odpady. Taktéž bude v této prioritní oblasti řešeno odstraňování starých zátěží a omezování environmentálních rizik.

Prioritní oblast se bude rovněž zabývat řešením Cirkulární ekonomiky v rámci Národního plánu obnovy, a to podporou investic do budování recyklační infrastruktury a podporou budování odpadové – energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů.

Cílem prioritní oblasti je:

- Dodržení hierarchie v nakládání s odpady.
- Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.
- Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
- Minimalizace environmentálních rizik (staré skládky, staré ekologické zátěže, management chemických látek, prevence průmyslových havárií).
- Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k „oběhovému hospodářství“.
- Podpora investic do budování recyklační infrastruktury
- Podpora investic do budování odpadové – energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů

Podoblast 1: Předcházení vzniku odpadů, včetně plánování, koncepcí a analýz	
Cíle:	Cílem je vytvářet systematicky podmínky k nižší spotřebě primárních zdrojů a postupnému snižování produkce odpadů a minimalizovat negativní vlivy odpadů na životní prostředí a zdraví obyvatel.
Příklady indikátorů:	<i>Rozdíl v množství produkovaného odpadu na obyvatele celkem a dle sledovaných toků odpadů(t)</i> <i>Počet dotčených obyvatel (počet obyvatel)⁵</i> <i>Počet studií, analytických podkladů(ks)</i>

⁴ V souladu se strategiemi EU, Státní politikou životního prostředí ČR 2012 - 2020, Plánem odpadového hospodářství 2015 - 2024 a Programem předcházení vzniku odpadů ČR.

⁵ Například zvýšenou dostupností sběrných středisek.

Podporované aktivity:	3.1.A – Realizace potřebných analytických podkladů Pozn.: Týká se zejména v oblasti toků odpadů z potravin/potravin, stavební odpady/stavební materiály, textilní odpad/textil k opětovnému použití, složky komunálního odpadu, odpad a výrobky na konci životnosti z výrobních směrnic (obaly, elektro, baterie a akumulátory, vozidla s ukončenou životností) s návaznými doporučeními následných opatření pro předcházení vzniku odpadů. 3.1.B – Podpora provozu charitativních středisek, servisních a shromažďovacích míst zabývajících se opětovným využitím (znovuvyužitím) výrobků, jejichž životnost není ukončena Pozn: Příjemci budou pouze nestátní neziskové organizace, projekty budou naplňovat obecně prospěšné zaměření. 3.1.C – Domácí kompostování Pozn.: Podpora nákupu domácích kompostérů a příslušenství pro domovní kompostování (prostřednictvím projektů obcí).

Podoblast 2: Výrobky s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie	
Cíle:	Cílem je podpořit správné nakládání s vozidly s ukončenou životností v celém řetězci, ve kterém je s nimi nakládáno.
Příklady indikátorů:	<i>Množství vozidel, s nimiž bylo naloženo (ks)</i> <i>Plnění stanovených cílů směrnicí o materiálovém využití autovraků (počet autovraků = kusy, míra materiálového využití = %)</i> <i>Počet dotčených obyvatel (počet obyvatel)⁶</i>
Podporované aktivity:	3.2.A – Rozvoj systémů pro zvyšování materiálového i celkového využívání autovraků

Podoblast 3: Odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí	
Řešení havarijního stavu skladů odpadů⁷	
Cíle:	Cílem je odstranit a rekultivovat nelegální sklady odpadů a závadných látek.
Příklady indikátorů:	<i>Plocha zrekontrovaných nepovolených nelegálních skladů odpadů. (ha)</i> <i>Hmotnost odstraněných odpadů (t)</i>
Podporované aktivity:	3.3.A – Odstraňování nepovolených „skládek“ včetně likvidace odpadu 3.3.B – Odstraňování nelegálních skladů odpadů

⁶ Například lepší dostupností sběrných středisek.

⁷ Nejde o skládku a nutně ani zátěž z legislativního pohledu, jde o ilegální skládku, deponii.

	Pozn.: V případě nejasného či zaniklého původce odpadu a převedení náhradní povinné osoby na kraj nebo ORP. Jedná se o sklady vzniklé před rokem 2014. Realizaci projektu nesmí dojít k porušení pravidla „znečišťovatel platí“.
Odstraňování starých ekologických zátěží	
Cíle:	Cílem je posoudit rizikovost a odstranit staré ekologické zátěže (SEZ) ve vlastnictví fyzických osob.
Příklady indikátorů:	<i>Počet sanací (počty objektů, lokalit). Doplnkové plocha (m²), případně objem materiálu (m³)</i> <i>Počet posouzených lokalit a ploch (ks, m²)</i> <i>Dosažení sanačních limitů (hodnocení: dosaženo/nedosaženo)</i>
Podporované aktivity:	3.3.C – Vytvoření analýz rizik a realizace sanací SEZ, jejichž původce neexistuje nebo není znám Pozn.: V případě sanací musí předchozí analýzy rizik prokázat existenci rizik pro lidské zdraví či ekosystémy. Majitelem nemovitosti zatížené SEZ musí být fyzická osoba, která nemá možnost kofinancovat řešení SEZ z jiných veřejných zdrojů.
Dlouhodobý a postsanační monitoring starých ekologických zátěží	
Cíle:	Cílem je provádět dlouhodobý a postsanační monitoring na základě žádostí a zpracovaných projektů pro lokality se známou ekologickou zátěží, kde je vhodné dlouhodobě sledovat stav kontaminace, případně zbytkové kontaminace, po úspěšně ukončeném sanačním zásahu.
Příklady indikátorů:	<i>Počet sledovaných lokalit (počet, kvalita posouzená v oponentním řízení)</i> <i>Doplnkový indikátor: sledovaná plocha (m²)</i>
Podporované aktivity:	3.3.D – Dlouhodobý a postsanační monitoring SEZ Pozn.: Podporovány budou zejména projekty SEZ, jejichž původce neexistuje nebo není znám a zároveň na lokalitě v minulosti proběhl sanační zásah, po jehož realizaci vyplynula potřeba dalšího sledování zbytkové kontaminace na lokalitě, které není možné financovat z jiných veřejných zdrojů. Dále budou podporovány projekty SEZ, jejichž původce neexistuje nebo není znám a o kterých není dosud v dlouhodobém horizontu dostatečné množství informací.
Dlouhodobé projekty sanací starých ekologických zátěží	
Cíle:	Cílem je zajistit řešení i těch SEZ, které představují riziko pro lidské zdraví, a zároveň u nich původce znečištění již neexistuje či není znám, ovšem zejména vzhledem k výrazné časové náročnosti realizace (5-10 let) nelze využít financování z jiných veřejných zdrojů.
Příklady indikátorů:	<i>Počty řešených lokalit (počet)</i> <i>Doplnkový indikátor: řešená plocha (m²)</i>
Podporované aktivity:	3.3.E – Sanace starých ekologických zátěží, jejichž původce neexistuje nebo není znám a zároveň byly analýzou rizik vyhodnoceny jako rizikové pro lidské zdraví či ekosystémy

	Pozn.: Realizovaná analýza rizik nebo studie proveditelnosti musí prokazovat jako nejvhodnější takovou metodu sanačního zásahu, která v dlouhodobém horizontu (doba trvání řádově 5–10 let) povede k odstranění rizik vyplývajících z existence ekologické zátěže (obvykle se jedná o pasivnější způsoby sanací, např. reakční bariéry).
Sanace havarijních stavů	
Cíle:	Cílem je zajistit řešení ekologických zátěží, u kterých hrozí akutní ohrožení životního prostředí a lidského zdraví, a u kterých není možno odvrátit havarijní stav jiným způsobem.
Příklady indikátorů:	<i>Počty řešených lokalit (počet)</i> <i>Doplňkový indikátor: Řešená plocha (m²)</i>
Podporované aktivity:	3.3.F – Sanace havarijních stavů (realizace projektů akutních sanačních zásahů, kde není původce znám nebo neexistuje, ale i situace, kdy původce, kterému bylo uloženo nápravné opatření odstranění havarijního stavu, nekoná či není schopen konat) sanace starých ekologických zátěží (akutní sanační zásahy, které minimalizují rozsah nebo odvrátí akutně hrozící riziko vzniku ekologické havárie) <i>Pozn. Zejména se jedná o odstranění nevhodně uložených závadných látek v povodňových oblastech s vysokým či středním povodňovým ohrožením, v blízkosti vodních zdrojů a povrchových toků, v ZCHÚ a podobně.</i>

Podoblast 4: Cirkulární ekonomika	
Budování recyklační infrastruktury	
Cíle:	Cílem je navýšení recyklačních kapacit prostřednictvím investic do budování recyklační infrastruktury vedoucích k rozvoji cirkulární ekonomiky v oblasti nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, které povedou k uzavírání materiálových cyklů a přispějí k dosažení závazných cílů v oblasti recyklace odpadů.
Příklady indikátorů:	<i>Počet podpořených projektů dobudování recyklační infrastruktury (počet)</i> <i>Nově vybudovaná kapacita recyklační infrastruktury (t)</i>
Podporované aktivity:	3.4.A – Podpora zařízení pro zpracování biologicky rozložitelných odpadů a aplikace a zapravování kompostu, digestátu či fugátu vyprodukovaného ze zařízení na zpracování bioodpadů na zemědělskou půdu (financováno z NPO) Pozn. k 3.4.A: Podporovaná aktivita 3.4.A odpovídá aktivitě 2.7.1.1 Budování recyklační infrastruktury v rámci komponenty NPO 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda
Budování odpadové – energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů	
Cíle:	Cílem je prostřednictvím investic do budování energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů navýšit stávající kapacity a docílit snížení skládkování.

Příklady indikátorů:	<i>Počet podpořených projektů energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů (počet)</i> <i>Vybudovaná kapacita pro energetické využití vybraných druhů odpadů (t)</i>
Podporované aktivity:	3.4.B – Podpora energetického zpracování nerecyklovatelných nebezpečných zdravotnických a infekčních odpadů (financováno z NPO) 3.4.C – Podpora zařízení na přepracování biologicky rozložitelných odpadů na bioplyn v rámci bioplynových stanic (financováno z NPO) Pozn. k 3.4.B a 3.4.C: Podporované aktivity 3.4.B a 3.4.C odpovídají aktivitě 2.7.1.2 Budování odpadové – energetické infrastruktury pro nakládání s vybranými druhy odpadů v rámci komponenty NPO 2.7 Cirkulární ekonomika, recyklace a průmyslová voda

Podoblast 5: Odstraňování stavebních materiálů s obsahem azbestu	
Cíle:	Cílem je motivovat k odstraňování stavebních materiálů s obsahem azbestu v souladu s platnou legislativou
Příklady indikátorů:	<i>Množství odstraněných odpadů s obsahem azbestu (t)</i>
Podporované aktivity:	3.5.A – Podpora odstraňování stavebních materiálů s obsahem azbestu, včetně zajištění správného nakládání s odstraňovaným odpadem v souladu se zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech

4. Prioritní oblast: Příroda a krajina

Prioritní oblast je zaměřena komplementárně k ostatním programovým podporám ochrany přírody a krajiny v gesci MŽP. Jednou z významných překážek v péči o přírodu a krajinu je absence či roztržitěné vlastnictví pozemků potřebných pro realizaci projektů nebo efektivní územní ochranu. Prioritní oblast 4 umožňuje podporu výkupu takových pozemků.

V důsledku činnosti člověka včetně globálních změn klimatu je ohrožena existence mnoha taxonů rostlin a živočichů. Určité druhy rostlin (ekotypy) či kultivary jsou naopak perspektivní z hlediska adaptace na změnu klimatu nebo mohou být výchozím materiálem pro jejich získávání. Další intervencí prioritní oblasti Příroda a krajina je proto podpora projektů a uchování genofondu těchto rostlin.

Ve vztahu k péči o přírodu a krajinu je rovněž nezbytné řešit zajištění péče o handicapované jedince volně žijících druhů živočichů a zajištění péče o ohrožené druhy vybraných skupin živočichů chráněných mezinárodními úmluvami, které jsou odebrány z problematických či nelegálních soukromých chovů. Prioritní oblast 4 proto umožňuje podporu vytváření podmínek a kapacit pro zajištění péče o tyto živočichy.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšení podmínek pro praktickou péči o zvláště chráněná území.
- Posílení ekologické stability krajiny.
- Podpora biodiverzity.
- Zajištění podmínek pro péči o vybrané skupiny živočichů

Podoblast 1: Zvláště chráněná území	
Cíle:	Zajištění uceleného vlastnictví pozemků ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ). Pozn. Vlastnictví pozemků resortními organizacemi eliminuje důsledky omezení vlastnických práv (plynoucí z existence ochranných režimů v případě soukromých pozemků), umožňuje jednotný výkon práv a povinností, usnadňuje realizaci a plánování záměrů a významně zvyšuje efektivitu využívání programových podpor při řízení péče o ZCHÚ.
Příklady indikátorů:	<i>Rozloha vykoupených pozemků podle druhů pozemků sloužících k přímé ochraně ekosystémů, biotopů druhů anebo prvků neživé přírody v ZCHÚ národního významu, tj. národních přírodních rezervacích, národních přírodních památkách, národních parcích (ha)</i> <i>Rozloha vykoupených pozemků podle druhů pozemků sloužících k přímé ochraně ekosystémů, biotopů druhů anebo prvků neživé přírody mimo ZCHÚ národního významu (ha)</i> <i>Rozloha vykoupených pozemků podle druhů pozemků sloužících k ochraně ekosystémů, biotopů druhů anebo prvků neživé přírody v ochranných pásmech ZCHÚ (ha)</i>

Podporované aktivity	4.1.A – Podpora výkupů pozemků ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, vč. území navržených a oznámených k vyhlášení Pozn. Výzva je vázána na přípravu Plánu výkupu pozemků na období NPŽP v ZCHÚ.

Podoblast 2: Obnova ekologické stability krajiny

Cíle:	Posílení ekologické stability krajiny a posilující péče o stávající krajinné prvky, obnova vodního režimu krajiny vč. omezení budoucích výdajů na opravy a údržbu regulace vodních toků, podpora zachování biodiverzity a genetických zdrojů.
Příklady indikátorů:	<i>Rozloha vykoupených pozemků vodních toků a podél vodních toků (ha, km délky toku)</i> <i>Rozloha vykoupených pozemků dotčených povodňovým vývojem koryt vodních toků (ha)</i> <i>Množství uchovaných taxonů ohrožených planě rostoucích rostlin, původních v ČR (ks)</i> <i>Množství uchovaných taxonů zvláště chráněných dřevin, původních v ČR (ks).</i> <i>Rozloha pozemků určených k ochraně genofondu ohrožených planě rostoucích rostlin, původních v ČR (m²)</i> <i>Informační a osvětové aktivity pro ochranu genofondu ohrožených planě rostoucích rostlin a dřevin, původních v ČR (počet akcí či informačních panelů apod.)</i> <i>Počet pořízených územních studií krajiny (ks)</i> <i>Rozloha správního obvodu obce s rozšířenou působností, pro který byla zpracována územní studie krajiny (ha)</i> <i>Plocha, na které bude realizováno opatření (ha)</i> <i>Počet dotčených krajinných prvků (ks)</i> <i>Plocha dotčených krajinných prvků (m²)</i>
Podporované aktivity:	4.2.A – Výkup pozemků vodních toků a podél vodních toků 4.2.B – Výkup pozemků <i>dotčených</i> povodňovým vývojem koryt vodních toků nebo tam, kde došlo k zaplavení či podmáčení pozemků v důsledku působení biotických činitelů (např. činností bobra) za účelem renaturace Pozn. Pouze v případě, že mají části toku zvláštní hodnotu z hlediska ochrany přírody a krajiny. 4.2.C – Uchování genofondu produkčních a neprodukčních rostlin umožňující následné množení a návrat do krajiny s návazností na ochranu biodiverzity a potřebu adaptace na změny klimatu 4.2.D – Podpora pořizování územních studií krajiny

	4.2.E – Projektová příprava pro projekty zaměřené na revitalizace a renaturace vodních toků, obnovu ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů a realizaci přírodě blízkých opatření cílených na zpomalení povrchového odtoku vody a protierozní ochranu 4.2.F – Aplikace šetrných opatření k prevenci gradace hraboše polního 4.2.G – Podpora krajinných prvků

Podoblast 3: Péče o volně žijící druhy živočichů	
Cíle:	Vytvoření podmínek a kapacit pro zajištění péče o handicapované jedince volně žijících druhů živočichů a o vybrané chráněné druhy živočichů.
Příklady indikátorů:	<i>Počet realizovaných projektů pro rozšíření kapacit záchranných stanic pro handicapované druhy volně žijících živočichů (ks)</i> <i>Počet realizovaných projektů pro obnovu vybavení záchranných stanic pro handicapované druhy volně žijících živočichů (ks)</i> <i>Počet nově získaných kapacit pro umístění vybraných skupin živočichů chráněných mezinárodními úmluvami (jedinec)</i>
Podporované aktivity:	4.3.A – Budování nových kapacit v rámci záchranných center a zoologických zahrad pro zajištění péče o vybrané chráněné druhy živočichů 4.3.B – Budování nových kapacit a obnova vybavení v rámci záchranných stanic pro handicapované jedince volně žijících druhů živočichů

5. Prioritní oblast: Životní prostředí ve městech a obcích

Převážná většina populace ČR žije ve městech a příměstských oblastech. Města se potýkají s problémy, jako je špatná kvalita ovzduší spojená především s dopravní zátěží, vysoká hladina hluku, produkce odpadů a další. V souvislosti se změnou klimatu jsou města zásadními producenty emisí skleníkových plynů i konzumenty energie. Zároveň je jejich infrastruktura zranitelná vůči dopadům změny klimatu.

Z výše uvedených důvodů se 5. Prioritní oblast zaměřuje na systémové nástroje podporující udržitelný rozvoj měst a obcí a podporu plánování v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a adaptací na projevy klimatických změn. Dále se zabývá vybranými opatřeními na zvýšení energetické účinnosti, rozvoje udržitelné mobility a zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšení životního prostředí a kvality života ve městech a obcích.
- Podpora udržitelného rozvoje měst a obcí.
- Zvýšení odolnosti měst a obcí vůči změně klimatu.
- Příspěvek k dosažení klimaticko-energetických cílů do roku 2030.

Podoblast 1: Implementace systémových nástrojů	
Místní Agenda 21	
Cíle:	Cílem podoblasti je podpořit udržitelný rozvoj měst a obcí a zlepšení kvality života obyvatel a životního prostředí.
Příklady indikátorů:	<i>Indikátory místní Agendy 21 (posun mezi jednotlivými kategoriemi MA 21)</i>
Podporované aktivity:	5.1.A – Zavedení/další rozvoj místní Agendy 21 – kvalitativní postup dle kritérií MA21 Pozn.: Podpora zahrnuje např. i vzdělávání, participaci – zapojování místních partnerů a občanů do rozvoje municipality, apod.
Inteligentní města a obce	
Cíle:	Cílem podoblasti je zlepšení životního prostředí měst a obcí a příspěvek k dosažení klimaticko-energetických závazků skrze propojování tří oblastí – ICT, energetika a doprava. Pozn.: Podpora je v souladu se sdělením Evropské komise COM (2012) 4701 Inteligentní města a obce – evropské inovační partnerství, s principy Evropského strategického plánu energetických technologií (SET-Plan) a využitím doporučení a postupů ověřených při realizaci European Innovation Partnerships (EIPs), jako příspěvek k účinnému využívání zdrojů, ochraně klimatu a adaptaci na změnu klimatu zvýšením energetické účinnosti a snížením emisí CO ₂ a využíváním OZE.
Příklady indikátorů:	<i>Míra využívání OZE (%)</i>

	<i>Indikátory dle metodiky Inteligentních měst a obcí v podmínkách ČR.</i> <i>Snížení CO₂ (t)</i>
Podporované aktivity:	5.1.B – Pakt starostů a primátorů pro klima a energii Pozn. Jedná se především o přípravu a zpracování místních strategií / akčních plánů s cílem začlenit mitigační a adaptační aktivity do stávajících plánů rozvoje měst a obcí (emisní bilance, strategický energetický akční plán, analýza rizik a zranitelných oblastí v souvislosti se změnou klimatu, místní adaptační plán/včlenění opatření do již stávajících koncepčních materiálů). 5.1.C – Optimalizace provozu a rozvoje měst a obcí Pozn. Propojování chytrých budov, chytrých sítí a inteligentních dopravních systémů, využívání moderních ICT pro zvýšení energetické účinnosti v budovách a v dopravě s následným využitím pro územní plánování udržitelného rozvoje měst a obcí (koncept SmartCities).

Podoblast 2: Udržitelná městská doprava a mobilita	
Čistá mobilita	
Cíle:	Cílem je snížení negativních vlivů dopravy na zdraví obyvatel a životní prostředí, tj. zejména snížení emisí z dopravy, snížení hlukové zátěže a omezení světelného smogu.
Příklady indikátorů:	<i>Rozdíl ve velikosti hlukové zátěže (dB, počet dotčených osob)</i> <i>Podíl MHD na přepravě osob (%)</i> <i>Podíl nemotorové dopravy na přepravě osob (%)</i> <i>Podíl alternativních paliv na celkové spotřebě (%)</i> <i>Rozdíl v množství emisí primárních částic a prekursorů sekundárních částic (kg)/emise NO_x, SO_x, PM₁₀ a PM_{2,5} z dopravy</i> <i>Snížení počtu individuální dopravy ve městě (ks)</i> <i>Počet podpořených vozidel s alternativním pohonem (ks)</i> <i>Počet neveřejných dobíjecích bodů (ks)</i>
Podporované aktivity:	5.2.A – Zavádění nízkoemisních zón v obcích (např. studie proveditelnosti NEZ, informační kampaně, dopravní značení, budování záchytných parkovišť, podpora MHD, studie pro vyhodnocení efektu NEZ, regulační plány, strategický rámec městské mobility, plány udržitelné městské mobility apod.). Podpora alternativních způsobů dopravy (např. ecocarsharing, bike/e-bike sharing, alternativních pohonů, nemotorových způsobů dopravy) 5.2.D – Podpora nákupu vozidel s alternativním pohonem (elektromobily, vozidla s vodíkovým pohonem) pro obce, kraje a další, včetně podpory neveřejných dobíjecích bodů (financováno z NPO)

	Pozn. k 5.2.D: Podporovaná aktivita 5.2.D odpovídá aktivitě NPO 2.4.2.2 Podpora nákupu vozidel (el, H2) a neveřejné dobíjecí infrastruktury pro obce, kraje, státní správu v rámci komponenty 2.4 Rozvoj čisté mobility
Hluk	
Cíle:	Cílem je zlepšení ochrany obyvatel měst a obcí před hlukem.
Příklady indikátorů:	<i>Snížení zatížení hlukem (počet obyvatel, dB)</i>
Podporované aktivity:	5.2.B – Hlukové studie, protihluková opatření, podpora začlenění opatření snižující dopady negativních externalit z dopravy do plánů rozvoje dopravy měst a obcí 5.2.C – Zřizování přirozených hlukových bariér (zeleň), budování protihlukových stěn s preferencí ekologicky šetrných materiálů

Podoblast 3: Podpora energetické účinnosti a snížení světelného znečištění	
Cíle:	Cílem je zvyšovat energetickou účinnost při spotřebě energie ve městech a obcích s důrazem na snížení světelného znečištění.
Příklady indikátorů:	<i>Úspora konečné spotřeby energie (kWh)</i> <i>Snížení světelného znečištění (počet dotčených lidí, rozloha oblasti)</i>
Podporované aktivity:	5.3.A – Rekonstrukce či úprava veřejného osvětlení na území národních parků a CHKO Pozn.: Podpora je zaměřena na použití úsporných svítidel, úpravy doby osvětlení, alternativní způsoby osvětlení – světla s čidlem, fotobuňky apod. Podpora je určena pro VCHÚ.

Podoblast 4: Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích	
Cíle:	Cílem je zajistit zachování a vymezení nových ploch a prvků zeleně, jako součásti funkčního a strukturovaného systému sídelní zeleně v sídlech v rámci územního plánování tak, aby byla zajištěna základní podmínka pro plnění jeho funkcí (mj. snižování efektu tepelného ostrova, záchyt prašnosti). Cílem je podpora zvyšování podílu zeleně ve městech a obcích a zvyšování její funkční kvality, jak v rozvojových oblastech sídel, tak v původní zástavbě. Cílem je udržitelná podpora zvyšování biodiverzity ve městech a obcích pomocí plánování rozvoje města a technických opatření (např. ochrana a zlepšování stavu přírodních stanovišť a podmínek pro výskyt volně žijících druhů rostlin a živočichů).
Příklady indikátorů:	<i>Podíl zelených ploch k zastavěnému území obce (%)</i>

	<i>Teplotní rozdíl mezi venkovskými a městskými oblastmi (°C)⁸</i> <i>Velikost zelených ploch, kde byla realizována opatření (m²)</i> <i>Počet vysazených dřevin (ks)</i> <i>Počet ošetřených dřevin (ks)</i> <i>Počet vodních prvků (ks)</i> <i>Plocha, na níž dochází k založení/regeneraci izolační zeleně (ha)</i>
Podporované aktivity:	5.4.A – Zakládání a obnova ploch zeleně včetně doprovodných vodních prvků přírodě blízkého charakteru a realizace opatření k zajištění podmínek pro existenci volně žijících živočichů v sídlech 5.4.B – Pozitivní motivace obcí v soutěžích (např. soutěž Zelená stuha) 5.4.C – Výsadba a regenerace izolační zeleně s důrazem na zachyt prašnosti <i>Poznámka k uvedeným aktivitám: Podporovány budou projekty, které zvyšují biologickou hodnotu sídelní zeleně podporou uplatnění stanovištně vhodných druhů rostlin (využívání domácích druhů dřevin, zakládání druhově pestrých trávníků se zastoupením medonosných a živných rostlin domácího původu pro hmyz do veřejných parků) a projekty, které používají přírodě blízké postupy a metody pro revitalizaci a zakládání ploch zeleně.</i>

Podoblast 5: Podpora obcí v národních parcích	
Cíle:	Cílem je podpora budování návštěvnické infrastruktury a zavádění opatření, která přispějí k ekologickému provozu obcí.
Příklady indikátorů:	<i>Počet realizovaných opatření zaměřených na zkvalitnění a rozvoj návštěvnické infrastruktury pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu (ks)</i> <i>Počet realizovaných opatření přispívajících k ekologickému provozu obcí (ks)</i> <i>Počet opravených sakrálních staveb (ks)</i>
Podporované aktivity:	5.5.A – Podpora v oblasti vybavenosti obcí 5.5.B – Podpora v oblasti infrastruktury obcí 5.5.C – Podpora zpracování rozvojových dokumentů, studií a projektové přípravy; oprava drobných sakrálních staveb 5.5.D – Podpora informačních center orientovaných na národní parky 5.5.E – Podpora programů vzdělávání a osvěty v oblastech životního prostředí 5.5.F – Kofinancování projektů financovaných z EU prostředků (OPŽP, NPO, Modernizační fond)

⁸ Snížení tepelných rozdílů mezi zastavěným územím sídla a jeho okolím.

6. Prioritní oblast: Environmentální prevence

Obecným cílem této prioritní oblasti je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. K takovému jednání je nezbytné, aby existovala dostatečná a dostupná nabídka informací o životním prostředí, aby existovaly kvalitní vzdělávací a osvětové programy pro různé cílové skupiny veřejnosti, aby fungovaly environmentální poradny a zároveň, aby vzniklo motivační prostředí pro podniky a firmy, vedoucí je k ekologizaci výroby.

Prioritní oblast se bude rovněž zabývat oblastí klimatického vzdělávání v souvislosti s Národní plánem obnovy, a to podporou vzdělávacích a osvětových programů zaměřených na problematiku úspor energie, OZE, komunitní energetiku, snižování emisí skleníkových plynů, adaptační opatření na budovách a pozemcích, úspory vody, oběhové hospodářství apod. realizovaných středisky ekologické výchovy (včetně školních).

Cílem prioritní oblasti je:

- Zvýšit informovanost obyvatel o problematice životního prostředí, rozvíjet jejich kompetence a změnit jejich postoje, chování a jednání ve smyslu environmentálně zodpovědného chování a jednání v souladu s udržitelným rozvojem.
- Zvyšovat povědomí a rozšíření dobrovolných nástrojů v oblasti životního prostředí.

Podoblast 1: Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	
Cíle:	Cílem podoblasti je zlepšit kompetence (znalosti a dovednosti) cílových skupin v environmentální oblasti a v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím výukových programů, exkurzí a dalších forem vzdělávacích a osvětových aktivit a kampaní. Podporované aktivity budou směřovány především k posilování kontaktu dětí a dalších cílových skupin s přírodou, formou terénní výuky a dalších forem vzdělávání a osvěty. Cílem je též zvýšit povědomí obyvatel o možnostech posunu vůči environmentálně zodpovědnému chování a jednání v souladu s principy udržitelného rozvoje.
Příklady indikátorů:	<i>Zlepšení znalostí a dovedností (hodnocení)</i> <i>Počet účastníků (osobohodin) vzdělávacích akcí</i> <i>Změna postojů a jednání účastníků akcí-programů (hodnocení)</i> <i>Zvýšení kvalifikace lektorů (hodnocení)</i> <i>Zlepšení dostupnosti programů a služeb (hodnocení)</i> <i>Zvýšení kvality programů a služeb poskytovaných středisky environmentálního vzdělávání a výchovy, příp. školami či jinými subjekty (hodnocení)</i>

	<i>Rozšíření informací o životním prostředí, zlepšení povědomí o problematice ochrany přírody a životního prostředí</i> <i>Zvýšení povědomí o možnostech čisté mobility (dotazníkové šetření)</i> <i>Zvyšující se počet osob přepravených MHD (ks)</i> <i>Zvyšující se počet osob využívajících služeb carsharingu a bikesharingu (ks)</i> <i>Zvýšené procento automobilů na alternativní pohon oproti konvenčním pohonům (%)</i> <i>Počet proškolených úředníků/hasičů (ks)</i> <i>Zvyšující se počet zelených veřejných zakázek (ks)</i>
Podporované aktivity:	6.1.A – Environmentální vzdělávání a výchova Pozn.: Podpora stabilizace ověřených, dlouhodobých a zavedených programů EVVO nabízených nebo realizovaných v rámci předškolních zařízení, základních, středních a vysokých škol a dalšího vzdělávání (včetně vzdělávání pracovníků veřejné správy v environmentálních tématech). Zahrnuje též terénní programy. Projekty budou hodnoceny z hlediska jejich regionálního dopadu
	6.1.B – Tvorba metodik, vzdělávání lektorů a učitelů, evaluace v oblasti EVVO Pozn.: Podpora zaměřena např. na metodické materiály pro lektory a další pracovníky EVVO, dále rozvíjení evaluačních metod, včetně ověřování dopadů EVVO na cílové skupiny, certifikace vzdělávacích zařízení, posilování kompetencí a vzdělávání lektorů, specializační stadium učitelů. 6.1.C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO⁹ Pozn.: Podpora bude zaměřena na rekonstrukce staveb, interiérů, dále na pořízení technického vybavení, interiérových didaktických pomůcek, materiálů, specializovaných učebnic, multimediálních pomůcek a na pořízení exteriérových pomůcek investičního charakteru. 6.1.D – Interpretace přírodního dědictví Pozn.: Podpora aktivit, činností souvisejících s efektivní interpretací přírodního dědictví a tvorbu informačních nástrojů v oblasti ochrany přírody (VCHÚ, ZCHÚ, Natura 2000, Biosférické rezervace UNESCO, národní geoparky, významné krajinné prvky apod.). 6.1.E – Motivační akce, soutěže a festivaly Pozn.: Podpora aktivit zaměřených na zvyšování povědomí o stavu životního prostředí v ČR, ochraně přírody, orgánech ochrany přírody, environmentálních otázkách, změně klimatu a zelené modernizaci (např. festivaly, soutěže). Dále se jedná o motivační akce směřující ke zvýšení aktivity a zapojení veřejnosti ve prospěch životního prostředí.

⁹ Zde může být překryv v OP ŽP, ale jen ve výjimečných případech (návštěvnická a informační infrastruktura v ZCHÚ).

	6.1.F – Národní síť EVVO – podpora denních a pobytových výukových programů a školení 6.1.G – Tematicky zaměřená osvěta, kampaně v oblasti životního prostředí, zlepšování přístupu k informacím o životním prostředí Pozn.: Podpora zaměřená na zvyšování informovanosti obyvatel, např. v oblasti prevence vzniku odpadů a znečišťování životního prostředí (konkrétních složek) i na informovanost vedoucí k úspoře přírodních zdrojů. Půjde například, nikoliv výlučně, o projekty na propagaci znovuvyužívání výrobků na konci životnosti (šatstvo...), recyklace, ale i o osvětové a informační projekty týkající se čistoty a úspory vody, využívání neobnovitelných přírodních zdrojů, znečišťování vzduchu, projekty informující o přírodě a její ochraně, životním prostředí ve městech, čisté mobilitě, MA21 atp. 6.1.H – Osvětové projekty z oblasti čisté mobility Pozn.: Cílem je podpora projektů směřujících ke zvýšení povědomí o problémech zejména městské mobility a možnostech jejich řešení, které povedou ve svém důsledku ke zlepšení ovzduší a kvality života zejména ve městech. Současně cílem je vzdělávání a osvěta úředníků a hasičů v oblasti čisté mobility, zejména v oblasti aktuální legislativy a možnosti využití zelených veřejných zakázek. 6.1.I – Ekologické výukové programy o změně klimatu (financováno NPO) Pozn.: Podpora realizace denních a pobytových výukových programů pro školy se zaměřením na oblast klimatického vzdělávání v souvislostech, zejména pak na problematiku úspor energie, OZE, komunitní energetiku, snižování emisí skleníkových plynů, adaptační opatření na budovách a pozemcích, úspory vody a oběhové hospodářství. 6.1.J – Environmentální vzdělávání a osvěta o změně klimatu (financováno z NPO) Pozn.: Podpora přípravy, koordinace a rozvoje větších environmentálních vzdělávacích a osvětových projektů a akcí pro školy a pro neodbornou veřejnost (včetně proškolení vzdělavatelů) se zaměřením na oblast klimatického vzdělávání v souvislostech, zejména pak na problematiku úspor energie, OZE, komunitní energetiku, snižování emisí skleníkových plynů, adaptační opatření na budovách a pozemcích, úspory vody a oběhové hospodářství. 6.1.K – Podpora systémového rozvoje kvality a kvantity služeb v oblasti EVVO Pozn. Jedná se o komplexní dlouhodobou podporu poskytovatelů služeb EVVO, zahrnující podporu jejich klíčových činností, tj. environmentální osvětu veřejnosti, environmentální výukové programy pro děti a mládež, environmentální vzdělávací akce pro vzdělavatele a odbornou veřejnost a zároveň podporu rozvoje kvality EVVO služeb, které poskytují.

Podoblast 2: Environmentální poradenství

Cíle:	Cílem podoblasti je poskytnout široké veřejnosti přístup k informacím o životním prostředí prostřednictvím odborné služby ekoporaden. Environmentální poradenství (EP) je soubor služeb, které pomáhají občanům i specifickým cílovým skupinám při řešení konkrétních otázek a životních situací souvisejících s životním

	prostředím. EP je založeno na přímé komunikaci s klientem a na nabídce objektivních expertních rad, které pomohou při řešení klientova dotazu či situace.
Příklady indikátorů:	<i>Kvalita a dostupnost poradenských služeb (osobních i distančních) (hodnocení)</i> <i>Množství a spokojenost klientů (počet, hodnocení)</i> <i>Povědomí veřejnosti o existenci a službách ekoporaden a ekoporadenských služeb (hodnocení)</i> <i>Množství témat a specificky zaměřených skupin (uživatelů, poradců) (ks)</i> <i>Počet poradců se zvýšenou kvalifikací (počet)</i>
Podporované aktivity:	6.2.A – Podpora environmentálního poradenství dostupného široké veřejnosti v jednotlivých eko-poradnách a na webových portálech Pozn.: Podpora je zaměřená na základní (nespecializované) poradenské služby v oblasti životního prostředí (poskytované „zdarma“) a další formy tzv. Distančního environmentálního poradenství poskytovaného prostřednictvím specializovaných portálů, aplikací, nových médií a obecně nástrojů využívajících moderní informační technologie. 6.2.B – Koordinační, metodické a vzdělávací činnosti pro poradny a poradce

Podoblast 3: Dobrovolné nástroje	
Environmentální a regionální značení	
Cíle:	Cílem podoblasti v této části je podpora environmentálního značení a následně zvýšení využití environmentálního značení organizacemi a zvýšení environmentálně přátelských preferencí nakupujících.
Příklady indikátorů:	<i>Zvýšení znalosti značení u široké veřejnosti (hodnocení)</i> <i>Změna nákupních preferencí směrem k výběru výrobků s tímto značením (hodnocení)</i> <i>Počty výrobků a služeb (počet)</i> <i>Zvýšení znalostí o značení v průmyslu a u průmyslových sdružení (hodnocení)</i>
Podporované aktivity:	6.3.A – Osvěta v oblasti environmentálního a regionálního značení 6.3.B – Podpora získání environmentální nebo regionální značky pro malé a střední podniky 6.3.C – Podpora metodického vedení, koordinační aktivity, vzdělávání
Podpora systémů environmentálního managementu	
Cíle:	Cílem podoblasti je v této části podpora environmentálně zodpovědného chování firem a dalších subjektů (např. měst) a to podporou certifikace EMS.

Příklady indikátorů:	<i>Zvýšení znalosti EMS u široké i odborné veřejnosti (hodnocení)</i> <i>Změna nákupních preferencí směrem k výběru výrobků a služeb od firem s touto certifikací (hodnocení)</i> <i>Počty udělených certifikátů (počet)</i> <i>Zvýšení znalostí o značení v průmyslu a u průmyslových sdružení (hodnocení)</i>
Podporované aktivity:	6.3.D – Podpora získání certifikátu EMS pro malé a střední podniky, případně veřejnou správu 6.3.E – Osvěta v oblasti certifikace EMS 6.3.F – Podpora metodického vedení, koordinačních aktivity, vzdělávání
Preventivní a inovativní programy ve firmách (CP, LCA, zásady správné zemědělské praxe, zavádění nejlepších dostupných technik – BAT, ověřování environmentálních technologií atp.)	
Cíle:	Cílem podoblasti je v této části podpora environmentálně zodpovědného chování firem, a to podporou preventivních a inovativních programů ve firmách a podpora zavádění inovativních postupů a technologií.
Příklady indikátorů:	<i>Zvýšení znalosti značení u široké i odborné veřejnosti (hodnocení)</i> <i>Změna nákupních preferencí směrem k výběru výrobků a služeb od firem s těmito programy (hodnocení)</i> <i>Počty realizovaných a dokončených programů (počet)</i> <i>Měřitelné (vypočitatelné) snížení dopadů na životní prostředí (počet)</i> <i>Zvýšení znalostí o programech v průmyslu a u průmyslových sdružení (hodnocení)</i> <i>Snížení čerpání / využívání primárních přírodních zdrojů (hodnocení)</i> <i>Podíl druhotných surovin na celkové spotřebě zdrojů (počet)</i>
Podporované aktivity:	6.3.G – Osvěta v oblasti preventivních a inovativních programů Pozn. Zahrnuje kampaně, osvětové akce, propagaci, včetně prezentace příkladů dobré praxe, přenos znalostí ze zahraničí 6.3.H – Podpora metodického vedení, koordinačních aktivit, vzdělávání

7. Prioritní oblast: Inovativní a demonstrační projekty

Obecným cílem této prioritní oblasti je zlepšení stavu životního prostředí podporou inovativních a demonstračních projektů s pozitivním dopadem na životní prostředí, přičemž bude kladen důraz na to, aby tyto projekty byly následně, po pilotním ověření, přeneseny do běžné praxe.

Cílem prioritní oblasti je:

- Zlepšit stav životního prostředí prostřednictvím inovativních technologií v těchto oblastech: voda, kvalita ovzduší, odpady, energetické úspory a chytrá řešení v energetice, ochrana přírody a krajiny.

Podoblast 1: Podpora inovativních a demonstračních projektů s pozitivním dopadem na životní prostředí	
Cíle:	Zlepšení stavu životního prostředí v těchto oblastech: voda, kvalita ovzduší, odpady, ochrana přírody a krajiny, energetické úspory, životní prostředí a zdraví
Příklady indikátorů:	Povinné indikátory budou stanoveny expertní komisí individuálně pro každý záměr doporučený k podpoře
Podporované aktivity (příklady)	7.1.A – Voda - Přirozené zadržování vody a její využití; - Řízená infiltrace povrchových vod do vod podzemních; - Snižování rizik povodní a sucha; - Integrované hospodaření s živinami; - Obnova přirozené morfologie řek, jezer nebo opětovné vytvoření souvisejících stanovišť; - Úspory vody (využití srážkových, recyklovaných či regenerovaných vod); - Technologické systémy výroby pitné vody a čištění odpadních vod (membránové technologie, dezinfekce bez použití UV záření, nízkoenergetické provzdušňování...); - Pokročilé technologie pro lokální čištění odpadních vod v malých obcích; - Poskytování vodohospodářských služeb ve venkovských oblastech. 7.1.B – Kvalita ovzduší - Energetické projekty se zaměřením na kvalitu ovzduší a snížení emisí pevných částic v kritických místech a citlivých oblastech SPÚR (tzv. specifické oblasti); - Inovativní projekty z oblasti mobility (využití vodíkových technologií, využití bioplynu v dopravě, rozvoj infrastruktury pro autonomní mobilitu, dopravní logistika pro multimodální dopravu ...); - Snížení emisí čpavku a částic ze zemědělství; - Inovativní techniky prevence znečištění a snižování emisí z lokálního či globálního pohledu; - Pokročilé metody pro ukládání uhlíku (sekvestrace uhlíku); - Zavádění integrované a komplexní politiky udržitelného sídelního plánování a projektování měst;

- Optimalizace dopravy (snížení požadavků na transport materiálu/zboží, využití lokálních zdrojů, využití moderních technologií a preference šetrných dopravních prostředků...);
- Bezemisní vytápění.

7.1.C – Odpady

- Inovativní postupy pro zavádění oběhového hospodářství a pro oblast předcházení vzniku odpadů;
- Inovativní metody v oblasti opětovného využití odpadů;
- Inovativní metody v oblasti redukce potravinového odpadu;
- Inovativní postupy v oblasti recyklace odpadů obsahujících kritické suroviny;
- Postupy vedoucí k opětovnému použití a k větší míře recyklace stavebních a demoličních odpadů;
- Rozvoj technologií na využití kalů z čistíren odpadních vod s důrazem na získávání fosforu;
- Inovativní metody sběru odpadu.

7.1.D – Energetické úspory a chytrá řešení v energetice

- Návrh budov s aktivní energetickou bilancí vč. systému řízení;
- Distribuovaná výroba energie z obnovitelných zdrojů na lokální úrovni;
- Chytré sítě (Smart grids) včetně inteligentního měření a řízení spotřeby;
- Lokální sítě (Micro grids) – distribuční sítě malého rozsahu;
- Energetické využití biomasy a kalů městských čistíren odpadních vod;
- Sezónní ukládání energie (možnost krátkodobého i dlouhodobého uskladnění energie a její následné využití);
- Energeticky úsporné technologie pro řešení problematiky světelného znečištění.

7.1.E – Ochrana přírody a krajiny

- Zlepšení stavu přírodních a přírodě blízkých stanovišť;
- Péče o vzácné druhy (zvláště chráněné anebo ohrožené dle červených seznamů ČR v kategorii CR nebo EN) a jejich biotopy;
- Zapojení veřejnosti a místních obyvatel do ochrany biodiverzity např. inovativní komunitní projekty, podpora "citizen science" aj.;
- Prevence šíření a omezování výskytu invazivních druhů;
- Adaptace přírody a krajiny na změnu klimatu;
- Podpora projektů využívajících inovativních způsobů přímého nebo nepřímého financování činností souvisejících s biologickou rozmanitostí.

8. Prioritní oblast: Energetické úspory

Cílem dotační podpory je motivovat vlastníky veřejných budov k provedení co nejkvalitnější energeticky úsporné renovace pomocí kombinované realizace zateplení obálky budovy, včetně výměny oken, zajištění řízeného větrání se zpětným získáváním tepla, vnějších pohyblivých stínících prvků stínění eliminujících letní přehřívání budovy, instalace účinných technologií snižujících spotřebu energie či zajišťujících efektivní výrobu elektřiny a tepla, primárně s využitím obnovitelných zdrojů energie.

Vedle toho budou podporována také řešení pro zkvalitnění vnitřního prostředí, mj. zajištění kvalitní prostorové akustiky přednáškových sálů a učeben nebo odpovídajícího systému pokročilého řízení osvětlení vnitřních prostor. Vždy však jako součást komplexního projektu generujícího energetické úspory.

Preferovány budou komplexní renovace, ale podpora bude poskytována rovněž i na dílčí opatření tam, kde nezablokují další postup renovace, nebo jejich přínos nezávisí na realizaci jiných opatření.

Cílem prioritní oblasti je:

- Snížení konečné spotřeby energie ve veřejných budovách.
- Úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů ve veřejných budovách.
- Snížení produkce emisí CO₂.

Podoblast 1: Snížení energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie	
Cíle:	Cílem je snížení konečné spotřeby energie, úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů, snížení emisí CO ₂ .
Příklady indikátorů:	<i>Snížení konečné spotřeby energie oproti původnímu stavu (GJ/rok)</i> <i>Úspora primární energie z neobnovitelných zdrojů oproti původnímu stavu (GJ/rok)</i> <i>Snížení produkce emisí CO₂ oproti původnímu stavu (t/rok)</i>
Podporované aktivity:	8.1.A – Snížení energetické náročnosti veřejných budov (financováno z NPO) - Zateplení obvodového pláště budovy.- Výměna a renovace (repase) otvorových výplní.- Realizace opatření majících prokazatelně vliv na energetickou náročnost budovy nebo zlepšení kvality vnitřního prostředí (např. rekonstrukce a modernizace vnitřního osvětlení, systémy měření a regulace vytápění a větrání, opatření zlepšující prostorovou akustiku, opatření zabraňující letnímu přehřívání).- Realizace systémů nuceného větrání s rekuperací odpadního tepla.,- Realizace systémů využívajících odpadní teplo.- Výměna zdroje pro vytápění, chlazení nebo přípravu teplé užitkové vody s výkonem nižším než 5 MW využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii za účinné zdroje využívající biomasu, tepelná čerpadla, kondenzační kotle na zemní plyn nebo zařízení pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla nebo chladu využívající obnovitelné zdroje nebo zemní plyn.- Instalace fotovoltaického systému.

	- Instalace solárně-termických kolektorů. <i>Pozn. k 8.1.A: Podporovaná aktivita 8.1.A odpovídá aktivitě 2.2.3 Snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví veřejných subjektů v rámci komponenty NPO 2.2 Snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru</i> <i>Cílem investice je dosáhnout úspory energie v rámci veřejných budov, tzn. bez budov ve vlastnictví organizačních složek státu, ve výši 390 TJ do 1. Q 2026.</i>

9. Prioritní oblast: Příprava projektů

Hlavním cílem prioritní oblasti je usnadnit žadatelům o podporu přípravu projektů k zefektivnění jejich realizace, zvýšit povědomí o vhodných formách podpory, zrychlit čerpání prostředků z evropských fondů a zvýšit absorpční schopnost operačních programů.

Cílem prioritní oblasti je:

- Poskytnout finanční podporu na předprojektovou a navazující projektovou přípravu budoucích projektů, usilujících o podporu z prostředků EU fondů.
- Účinně pomoci oprávněným žadatelům, aby měli dostatek času na zpracování kvalitního projektu.
- Zajistit, aby chystané projekty byly v souladu s připravovanými podmínkami přijatelnosti operačních programů, předejít tak chybně podaným projektům a zajistit úspěšné čerpání dotace v aktuálním programovém období.
- Zajistit dobrou kvalitu projektů a dostatečnou absorpční kapacitu operačního programu.
- Iniciovat a napomoci s efektivní přípravou a řízením komplexních projektů.
- Účinně pomoci oprávněným žadatelům se zajištěním řádného průběhu celého administrativního procesu žádosti.
- Podpořit zakládání energetických společenství, a tedy rozvoj komunitní energetiky.

Podoblast 1: Příprava projektů v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace (OPST)	
Cíle:	Cílem je efektivněji realizovat dílčí etapy budoucích (strategických) projektů, nalézt vhodnou formu podpory, identifikovat nezbytné technické, administrativní a ostatní náležitosti v rámci jednotlivých etap komplexních projektů a správně stanovit výše a harmonogram dosahování dílčích výstupů. Podpora z NPŽP slouží k předfinancování přípravy. Náklady budou zpětně refundovány SFŽP po spuštění OPST.
Příklady indikátorů:	<i>Počet zpracovaných podrobných studií proveditelnosti a logických rámců (počet)</i> <i>Počet realizovaných projektových příprav (počet)</i>
Podporované aktivity:	9.1.A – Předprojektová příprava Zpracování podrobné studie proveditelnosti a logického rámce veškerých etap budoucího strategického projektu, včetně relevantních podkladů (např. analýz a studií, průzkumů, vícekritériálních a ekonomických řešení apod.) bezprostředně souvisejících s realizací strategického projektu a nezbytných pro jeho předprojektovou přípravu. 9.1.B – Navazující projektová příprava Projektová příprava (navazující na již zpracovanou a doloženou podrobnou studii proveditelnosti a logický rámec) některé z etap budoucího strategického projektu (např. dokumentace staveb a bezprostředně související podkladové dokumentace apod.). <i>Předprojektová a navazující projektová příprava se musí týkat opatření realizovaných na území Karlovarského, Moravskoslezského nebo Ústeckého kraje.</i>

Podoblast 2: Energetická osvěta a dotační poradenství	
Cíle:	Cílem je zajistit energeticko-dotační poradenství včetně administrativní podpory pro domácnosti ohrožené energetickou chudobou, efektivněji realizovat projekty, identifikovat nezbytné technické, administrativní a ostatní náležitosti projektů. Podpora z NPŽP slouží k pokrytí nákladů spojených s administrací projektů žadatelů v rámci programu Nová zelená úsporám Light.
Příklady indikátorů:	<i>Počet zpracovaných žádostí o podporu v rámci programu Nová zelená úsporám Light (počet)</i>
Podporované aktivity:	9.2.A – Technická a administrativní podpora Zpracování relevantních příloh, požadovaných během celého administrativního procesu žádosti (zpracování odborného posudku, závěrečné zprávy apod.) a pomoc žadatelům s úspěšným zvládnutím administrace projektu (posouzení vhodnosti plánovaných opatření, kontrola realizace, asistence při zajištění relevantních stanovisek apod.) (financováno z NPO). Pozn. k 9.2.A: Podporovaná aktivita 9.2.A odpovídá aktivitě NPO 2.5.0 Renovační vlna v rezidenčním sektoru.

Podoblast 3: Podpora zakládání energetických společenství	
Cíle:	Cílem je zajistit dotační podporu zakládání energetických společenství. Vznik energetických společenství je nezbytným předpokladem rozvoje komunitní energetiky v ČR.
Příklady indikátorů:	<i>Počet podpořených žádostí o podporu na založení energetického společenství (ks)</i> <i>Počet založených energetických společenství (ks)</i>
Podporované aktivity:	9.3.A – Zpracování potřebných technických, ekonomických a právních podkladových materiálů nezbytných pro vznik a efektivní fungování energetického společenství (financováno z NPO) 9.3.B – Realizace souvisejících aktivit potřebných ke vzniku energetického společenství. Proškolení a vlastní činnost koordinátora energetického společenství (financováno z NPO) Za související aktivity potřebné ke vzniku energetického společenství jsou považovány zejména osvětové a podpůrné aktivity pro vznik energetického společenství (například workshopy ke vzniku energetického společenství, shromáždění potenciálních členů energetického společenství, propagace energetického společenství a komunitní energetiky jako celku, facilitace procesů v budoucí energetické komunitě). Poznámka: Podporované aktivity 9.3.A a 9.3.B odpovídají subkomponentě NPO 2.5.3 Předprojektová příprava, osvěta, odborné vzdělávání a komunitní energetika v rámci komponenty NPO 2.5 Renovace budov a ochrana ovzduší.

10. Prioritní oblast: Monitoring životního prostředí a ekologických procesů

Podpora v rámci této prioritní oblasti se zaměřuje na sběr a vyhodnocování dat o složkách životního prostředí (ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy, energie aj.) a s těmito složkami spojených ekologických procesů. Jako příklad lze uvést monitoring dlouhodobých změn biologických složek a fyzikálně-chemických ukazatelů povrchových vod, sledování atmosférické depozice, sledování stavu terestrických i vodních ekosystémů, sledování složení komunálního odpadu a mnoho dalších.

Cílem prioritní oblasti je:

- Podpora sběru dat o jednotlivých složkách životního prostředí.
- Hodnocení dat o životním prostředí a vlivů, které na něj působí.

Podoblast 1: Monitoring složek životního prostředí v resortu MŽP	
Cíle:	Cílem je zajistit střednědobý a dlouhodobý monitoring, který je vázán na smluvní či mezinárodní závazky resortu a který nelze zařadit k financování výzkumu a vývoje.
Příklady indikátorů:	<i>Počet monitorovaných lokalit (Ks)</i> <i>Počet odebraných a analyzovaných vzorků (Ks)</i> <i>Počet sledovaných ukazatelů (Ks)</i> <i>Počet zanesených záznamů do databází (Ks)</i> <i>Počet realizovaných výstupů projektů (zprávy, databáze, metodiky, analýzy) (Ks)</i>
Podporované aktivity	10.1.A – Pořízení a rozšíření znalostí a datové základny o data z oblasti životního prostředí

Přehled zkratk

BAT	Nejlepší dostupná technologie
BSK	Biochemická spotřeba kyslíku
CNG	Stlačený zemní plyn
CO ₂	Oxid uhličitý
CP	Čistší produkce
ČOV	Čistírna odpadních vod
dB	Decibel
DČOV	Domovní čistírna odpadních vod
EMS	Systém environmentálního managementu
EO	Ekvivalentní obyvatel
EP	Environmentální poradenství
EU	Evropská unie
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
Ha	Hektar
HDP	Hrubý domácí produkt
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHSK	Chemická spotřeba kyslíku
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
kg	Kilogram
km	Kilometr
Ks	Kus
kWh	Kilowatthodina
LCA	Posuzování životního cyklu
m ²	Metr čtvereční
m ³	Metr krychlový
MA 21	Místní Agenda 21
MHD	Městská hromadná doprava
MŽP	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NEZ	Nízkoemisní zóna
NOX	Oxidy dusíku
NPO	Národní plán obnovy
NPŽP	Národní program Životní prostředí
NZÚ	Nová zelená úsporám
OPD	Operační program Doprava
OPPIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OPST	Operační program Spravedlivá transformace
OPVZ	Ochranné pásmo vodního zdroje
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PM _{2,5}	Frakce prachových částic menších než 2,5 µm
PM ₁₀	Frakce prachových částic menších než 10 µm
POPfK	Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny
POPs	Perzistentní organická látka

PPK	Program péče o krajinu
PPP MZe	Program protipovodňové prevence Ministerstva zemědělství
SEZ	Stará ekologická zátěž
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí České republiky
SO _x	Oxidy síry
SPÚR	Strategický plán územního rozvoje
st C	Snížení tepelných rozdílů mezi zastavěným územím sídla a jeho okolím
t	Tuna
VCHÚ	Velkoplošné chráněné území
VOC	Těkavé organické sloučeniny
VÚV TGM	Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka, v.v.i.
ZCHÚ	Zvláště chráněná území

Přehled právních předpisů a koncepčních a strategických dokumentů – východiska

- Aarhuská úmluva – Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí
- Klimaticko-energetický balíček EU 2020
- Evropská inovativní spolupráce – Smart Cities and Communities
- Grantové řízení pro nevládní a neziskové organizace MŽP
- Integrovaný regionální operační program (IROP)
- Memorandum o spolupráci mezi MŽP a MMR
- Montrealský protokol o látkách poškozujících ozonovou vrstvu Země
- Národní program označování ekologicky šetrných výrobků a služeb
- Národní program označování výrobků ochrannou známkou Ekologicky šetrný výrobek
- Národní program snižování emisí ČR
- Nařízení (ES) 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu
- Nařízení (ES) 66/2010 o Ekoznačce EU
- Nařízení (EU) 517/2014 o fluorovaných skleníkových plynech
- Nařízení (EU) 2021/241, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost
- Nařízení (EU) 2024/1787 o snižování emisí metanu v odvětví energetiky a o změně nařízení (EU) 2019/942
- Norské fondy
- Nová zelená úsporám (NZÚ)
- Operační program Doprava (OPD)
- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK)
- Operační program Životní prostředí ČR (OPŽP)
- Podpora obnovy přírodních funkcí krajiny (POPFK)
- Politika ochrany klimatu v ČR
- Program péče o krajinu (PPK)
- Program protipovodňové prevence Ministerstva zemědělství (PPP MZe)
- Programy Ministerstva zemědělství ČR
- Programy zlepšování kvality ovzduší
- Rámcová směrnice 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduším pro Evropu
- Rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky v období 2020–2030
- Směrnice 2010/75/EU o průmyslových emisích
- Státní energetická koncepce
- Státní politika životního prostředí 2012 – 2020 (SPŽP)
- Státní program EVVO a EP v ČR na léta 2016 až 2025 (SP EVVO)
- Státní program ochrany přírody a krajiny
- Strategie biologické rozmanitosti ČR
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR
- Strategie udržitelného rozvoje České republiky (SUR ČR)
- Tisková zpráva 3036. Rady ministrů ŽP ze dne 14. 1. 2010
- Úmluva o biologické rozmanitosti z Nagoji
- Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí ČR

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů
- Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech
- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech
- Národní akční plán pro chytré sítě (NAP SG)
- Národní akční plán energetické účinnosti ČR (NAP EE)

Národní program Životní prostředí

1. Voda	2. Ovzduší	3. Odpady, staré zátěže a environmentální rizika	4. Příroda a krajina	5. Životní prostředí ve městech a obcích	6. Environmentální prevence	7. Inovativní a demonstrační projekty	8. Energetické úspory	9. Příprava projektů	10. Monitoring životního prostředí a ekologických procesů
1.1 Snížení množství vypouštěného znečištění povrchových vod (kofinancování OPŽP 2014–2020)	2.1 Emise ze stacionárních zdrojů	3.1 Předcházení vzniku odpadů, včetně plánování, koncepcí a analýz	4.1 Zvláště chráněná území	5.1 Implementace systémových nástrojů	6.1 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	7.1 Podpora inovativních a demonstračních projektů s pozitivním dopadem na životní prostředí	8.1. Snížení energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie	9.1 Příprava projektů v rámci Operačního programu Spravedlivá transformace (OPST)	10.1 Monitoring složek životního prostředí v resortu MŽP
1.2 Zajištění dodávek pitné vody v odpovídající velikosti a množství (kofinancování OPŽP 2014–2020)	2.2 Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému	3.2 Výrobky s ukončenou životností – sběrná síť, inovativní technologie	4.2 Obnova ekologické stability krajiny	5.2 Udržitelná městská doprava a mobilita	6.2 Environmentální poradenství			9.2 Příprava a administrace projektů v rámci Modernizačního fondu	
1.3 Čistota povrchových i podzemních vod	2.3 Opatření vedoucí ke zlepšení kvality ovzduší	3.3 Odstranění a rekultivace nelegálních skladů odpadů a sanace havarijních stavů, které představují akutní riziko pro životní prostředí	4.3 Péče o volně žijící druhy živočichů	5.3 Podpora energetické účinnosti a snížení světelného znečištění	6.3 Dobrovolné nástroje			9.3 Podpora zakládání energetických společností	
1.4 Preventivní protipovodňová opatření		3.4 Cirkulární ekonomika		5.4 Zlepšení funkčního stavu zeleně ve městech a obcích					
1.5 Udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích		3.5: Odstraňování stavebních materiálů s obsahem azbestu		5.5 Podpora obcí v národních parcích					
1.6 Zdroje vody a zlepšení dodávek pitné vody									
1.7 Operativní zabezpečení dodávek pitné vody									
1.8 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu									
1.9 Zadržování vody v krajině a v městských oblastech									

